

Zaključno, monografija *Krčki tanci / Tanac Dances on the Island of Krk* autora Tvrtka Zebeća izvrsna je studija ne samo jadranskog otoka Krka nego i ogledni primjer dokumentiranja plesnih događanja u odnosu na njihov suvremeni društveni kontekst.

Elsie IVANCICH DUNIN

Unatoč tomu što pojam "primijenjene antropologije" datira još od davne 1906. godine, kad je utemeljen kao diplomski program na Oxfordu, te što je James Hunt, osnivač antropološkog društva u Londonu, pojam "praktične" (*practical*) antropologije uporabio još 1860-ih, i danas se vode rasprave o tome što se sve smatra primjenom antropologije i srodnih područja istraživanja kulture.

Dokumentacijski centar koji proklamira univerzalnost plesa te potiče istraživanja i povezuje znanstvenike i praktičare, *Cross-Cultural Dance Resources* (CCDR) u Flagstaffu, uz suradnju Sveučilišta sjeverne Arizone, organizirao je skup o primjeni plesne etnologije i istraživanju plesa u 21. stoljeću. Sudionici, od kojih su mnogi prošli sveučilišni program plesne etnologije sveučilišta u Los Angelesu, okupili su se s raznih američkih adresa da bi raspravljali o mogućnostima primjene svog akademski stečenog znanja. Allegra Fuller Snyder u uvodnim riječima ističe važnost praktičnog djelovanja kako ga je vidjela još 1960-ih utemeljiteljica američke plesne etnologije Gertrude Kurath – u odnosima "znanstvenika i znanstvenika", "znanstvenika i javnosti", te "znanstvenika/koreologa i predstavljača/izvođača/koreografa". Upravo se dijalog znanstvenika s javnošću doživljava kao jezgra primijenjene plesne etnologije (str. 9). Pritom se misli na prenošenje znanja, poduku, organizaciju festivala na kojima se razvija bolje razumijevanje među ljudima različitih rasa, naroda i skupina, te na plesnu terapiju kao oruđe za pomoć žrtvama rata, bolesti i slično.

Ističe se potreba da se izraze vrijednost, smisao i značenje plesa u društvu te da se pronađu načini da se to specifično znanje reintegrira u društvo. Veliko komparativno istraživanje na temelju terenskih iskustava među Yaqui Indijancima u Meksiku i Arizoni, na našem otoku Lastovu te u Palermu na Siciliji prikazano je u tekstu Elsie Ivancich Dunin. Ona ga ilustrira djelovanjem misionara isusovaca i ističe *markere* koji međusobnim sličnostima povezuju sasvim udaljene, različite i neovisne kulture. GinaMarie Wright i Cheryl Brock u svojim se tekstovima bave pitanjima vođenja poslova i organizacijom upravljanja u neprofitnim organizacijama poput festivala. Rose Eichenbaum, vrsna američka novinska fotografkinja, piše o iskustvima koja stiče u tom poslu i foto-monografskom projektu "Majstora pokreta" zahvaljujući svojoj plesno-etnološkoj edukaciji. Joann Kealiinohomoku govori o plodnom životu umjetnice i istraživačice plesa Eleanor King, koja je arhivu CCDRa ostavila bogatu zbirku zapisa svojih koreografija, a podukom na sveučilištu u Arkanzasu imala prvi plesni program izvan odsjeka za fizičku kulturu. Vicky Risner kao stručnjak za ples u Kongresnoj knjižnici u Washingtonu piše o svojim iskustvima stvaranja dokumentacije o velikanima modernog plesa – Marthe Graham i Katherine Dunham, također na temelju prethodno stečenog i primijenjenog znanja plesne etnologije s kalifornijskog sveučilišta u Los Angelesu. Colin Quigley, profesor na odsjeku "World Arts and Cultures UCLA", u tekstu okuplja sudionike panel-diskusije, također bivše studente plesne etnologije na tom odsjeku, ističući kako je svaki od njih različito i u različitim kontekstima upotrijebio stečenu naobrazbu. Svi svjedoče o snazi središnje perspektive iz koje kreću u istraživanja i primjenu – prepoznavanje i procjena tijela u pokretu kao važno znanje za koje valja biti posebno osjetljiv u svim socijalnim i kulturnim procesima. Tako određenu orijentaciju četvero sljedećih izlagača, kao suvremeni izazov različit od akademskoga, unose u različita polja na kojima djeluju. Deborah Heifitz se usredotočuje na vrlo izazovan kontekst izraelsko-palestinskog sukoba. S osjetljivošću plesnog etnologa promatra prostor i način na koji ga sudi-

Proceedings CCDR's Symposium, Applying Dance Ethnology and Dance Research in the 21st Century, 6-8 June 2003, ed. Elsie Ivancich Dunin, Flagstaff, Arizona 2003., 98 str.

onici zauzimaju, kako se stvaraju snažne neverbalne poruke i mogućnosti primjene toga znanja radi održavanja mira. Margy McClains se bavi marginaliziranim plesnim znanjem kulturnih manjina te propustima školskog sustava u obuhvaćanju toga znanja u kulturno izrazito različitoj populaciji američke školske djece, čime bi se postiglo bolje međusobno razumijevanje i tolerancija. Roo Lester pokazuje što sve poduka tradicijskog plesa može ponuditi plesačima u okviru rekreativnog bavljenja folklornim plesom s raznih strana svijeta. Miriam Phillips se pak bavi različitim načinima primjene plesno-etnološkoga znanja u popularnoj kulturi i izvaninstitucionalnim okvirima, npr. u organizaciji festivala i filmskoj industriji.

U nastavku zbornika Pegge Vissicaro se zalaže za *online* plesnu edukaciju i istraživanja pa govori o teoriji i primjeni putem interneta. Iskustvo pripreme mrežne stranice, dodatka knjizi *Dancing with the Virgin*, prenosi Deidre Sklar. Ples i glazba u simboličnom utvrđivanju etničkog identiteta iz Meksika useljenih Zapoteka u Los Angelesu, tema su kojom se podrobnije bavi Adriana Cruz Manjarrez zaključujući da društveni odnosi useljenika i starosjedilaca ne ovise samo o društvenim nego i o međusobno uspostavljenim kulturnim mrežama. Pitanje dokumentiranja bogate i raznovrsne američke plesne baštine te njezina zaštita, teme su kojima se bavi Elizabeth Aldrich, voditeljica ustanove Dance Heritage Coalition, u kojoj se razvijaju standardi za katalogizaciju plesnih materijala zabilježenih na različitim medijima i osposobljavaju stručnjaci za rad u arhivima u bibliotekama, plesnim ansamblima i sličnim ustanovama. U zaključnom tekstu zbornika rezimirajući znanstveni skup, Allegra Fuller Snyder ističe kako su velike akademske mogućnosti plesne etnologije, a na početku 21. stoljeća, osobito u praktičnoj primjeni znanja plesnih etnologa koje neminovno valja postaviti u skladu s poslovnim upravljanjem i dodatno se posvetiti odnosima s javnošću. Na početku i na kraju zbornika prenesene su uvodne i zaključne misli Joann W. Kealiinohomoku, glavne organizatorice i voditeljice CCDRa, domaćina kongresa, pa se time uz otisnut program skupa i kratke opise svih sudionika iz ovog zbornika može dobiti cjeloviti uvid o temama, sudionicima i programu skupa.

Skup američkih plesnih etnologa i iz toga proizašao zbornik iznimno je vrijedan prilog plesnim istraživanjima uopće te važan pokazatelj kako se sve plesna etnologija može primijeniti u praksi, u javnome i društvenom životu zajednice. Jedan je od važnih priloga i dokaza kako se može prevladati dosta često isticano i vjerojatno zauvijek neriješeno pitanje o odnosu između isključivo akademskih znanstvenika i onih angažiranih u praksi. Ples je očito područje u kojem i jedna i druga djelatnost dolaze do izražaja.

Tvrtko ZEBEC

Folkedansdrapar (Laemate-riellar for folkedans i vidare-gaende skule), Svettedrapen, ed. Egil Bakka, Brit Versland, Dag Vardal, Norsk dansevyrke, Flekkefjord 2005., 124 str., (CD, DVD)

Ovo je izdanje metodološki priručnik za odgajatelje i učitelje folklornih i drugih plesova u njihovu radu s djecom. Uz tekstualni dio, podjednako su važne sastavnice ovoga izdanja i jedan DVD te dva CD-a.

Nakon što je u uvodu pojašnjena namjena izdanja i terminologija upotrijebljena u priručniku, slijede detaljni prikazi pojedinih, pretežno norveških plesova razvrstanih u šest skupina, a unutar svake je detaljno prikazano nekoliko plesova. Za svaki je ples

skicirana povijest od prve njegove pojave, preko širenja u vremenu i prostoru pa do današnjih načina njegova održavanja. Predstavljeni su i demonstratori pojedinih plesova, njihov doprinos ovom priručniku i neizostavnom popratnom materijalu na DVD-u. Uz svaki je ples priložen notni zapis te, ako postoje, riječi pjesama. Koraci i sekvence u zadanoj koreografiji određenog plesa pojašnjeni su tako da su se podijelili elementi koraka i pojasnio smjer kretanja svakog